

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2223/2016
19.10.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Љиљана Томић Видовић, адвокат из ..., против туженог „ББ“ из ..., чији је пуномоћник Никола Малић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 565/16 од 24.08.2016. године, у седници одржаној 19.10.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 565/16 од 24.08.2016. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врбасу П1 461/14 од 23.11.2015. године, поништено је решење туженог о отказу уговора о раду од 19.06.2014. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду бр. ... од 01.11.2004. године, а којим му престаје радни однос са 19.06.2014. године, па је обавезан тужени да тужиоца врати на рад и распореди на радно место које одговара његовој стручној спреми и радном искуству, као и да му на име трошкова поступка плати 121.500,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 565/16 од 24.08.2016. године, жалба туженог је одбијена као неоснована и првостепена пресуда потврђена.

Против правоснажне пресуде донесене у другом степену, тужени је изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о ревизији на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом нема пропуста у примени одредаба ЗПП, при чему другостепена пресуда садржи оцену свих жалбених навода који су од одлучног значаја.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац био у радном односу на неодређено време код туженог на пословима ватрогасац и физичко обезбеђење. Одлуком синдиката „ВВ“ од 17.09.2011. године, тужилац је изабран за члана Надзорног одбора тог синдиката. Овај синдикат је био један од репрезентативних синдиката код туженог, с тим што код туженог није био утврђен број синдикалних представника који уживају заштиту од отказа уговора о раду. Према Правилнику о организацији и систематизацији радних места туженог од 06.04.2012. године, на радном месту ватрогасац и физичко обезбеђење било је 14 извршилаца, а према акту о измени овог Правилника од 30.05.2014. године тај број је смањен на девет. Тужени је 02.06.2014. године донео предлог Програма решавања вишка запослених који је доставио Националној служби за запошљавање и ГГ синдикату, као и синдикатима „ДД“ и „ЂЂ.“ Национална служба за запошљавање је 11.06.2014. године доставила своје мишљење, а мишљење су доставили и синдикати. Тужени је 18.06.2014. године донео Програм решавања вишка запослених. У Програму је утврђено да су наступиле, односно да ће наступити економске, технолошке и организационе промене због којих се јавила потреба за смањењем броја запослених (укидањем одређених радних места и смањењем броја извршилаца на одређеним радним местима). Утврђено је да на дан доношења Програма тужени има укупно 976 запослених од чега 946 на неодређено време, 30 на одређено време, а 70 запослених на неодређено време су вишак. У Програму су под тачком 3.3. предвиђени критеријуми за утврђивање вишка запослених и то да је основни и једини селекциони критеријум на основу кога се утврђује вишак запослених на радним местима на којима се смањује број извршилаца - остварени резултати рада запосленог за шест месеци који претходе доношењу предлога програма. На пословима на којима се не примењује појединачна норма, резултати рада се утврђују на основу оцене непосредних руководилаца запослених који представљају вишак. Непосредни руководилац тужиоца био је ЕЕ који је оцењивао све извршиоце на радном месту ватрогасац и физичко обезбеђење за период од 30.11.2013. године до 30.05.2014. године. На основу оцена утврђено је да је за радом тужиоца престала потреба. Спорно решење о отказу уговора о раду тужиоцу донето је 19.06.2014. године на основу члана 179. тачка 9. Закона о раду и са тим даном тужиоцу је престао радни однос, а пре престанка радног односа тужиоцу је исплаћена отпремнина.

Полазећи од наведеног чињеничног стања правилно су нижестепени судови применили члан 179. тачка 9. у вези са чланом 188. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05, 54/09 и 32/13), када су усвојили тужбени захтев.

Према Конвенцији МОП бр. 135 о заштити и олакшицама који се пружају представницима радника у предузећу и препоруци бр. 143 о радничким представницима (одељак III тачка 5), раднички представници уживају заштиту

од сваког штетног поступка по њих, посебно отпуштања са посла. Наведена Конвенција је ратификована законом („Службени лист СФРЈ“ бр. 14/82).

Чланом 179. тачка 9. Закона о раду прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Чланом 188. Закона о раду прописано је да послодавац не може да откаже уговор о раду, нити на други начин да стави у неповољан положај представника запослених за време обављања функције и годину дана по престанку функције, ако представник запослених поступа у складу са законом, општим актом и уговором о раду, и то: 1) члану савета запослених и представнику запослених у управном и надзорном одбору; 2) председнику синдиката код послодавца; 3) именованом или изабраном синдикалном представнику (став 1); број синдикалних представника који уживају заштиту у смислу става 1. тачка 3) овог члана утврђује се колективним уговором, односно споразумом синдиката са послодавцем, зависно од броја чланова синдиката код послодавца (став 3).

С обзиром на наведене одредбе правилно су нижестепени судови закључили да је незаконито спорно решење о отказу уговора о раду од 19.06.2014. године, јер је тужилац, као члан Надзорног одбора синдиката, уживао посебну заштиту од отказа уговора о раду, што тужени није поштовао, већ је донео спорно решење којим је тужиоцу отказао уговор о раду због престанка потребе за његовим радом, иако је чланом 188. став 1. тачка 3. Закона о раду установљена посебна заштита од отказа уговора о раду именованих или изабраних синдикалних представника код послодавца у циљу заштите права на слободно синдикално организовање и деловање.

Наиме, тужилац је био члан Надзорног органа синдиката „ВВ“ који је био један од репрезентативних синдиката (према решењу о репрезентативности од 02.07.2010. године овај синдикат има 291 члана што је више од 15% укупно запослених код туженог). Није спорно да у време доношења спорног решења – 19.06.2014. године, тужени није имао закључен колективни уговор у смислу члана 247. Закона о раду (колективни уговор код послодавца) у коме би био утврђен број синдикалних представника који уживају заштиту према члану 188. став 1. тачка 3. истог закона. Осим тога, тужени није имао закључен ни споразум са наведеним синдикатом у смислу члана 188. став 3. Закона о раду, чиме је ускраћено право одређеном броју синдикалних представника да уживају посебну заштиту од отказа уговора о раду, према броју чланова њиховог синдиката, што је једини критеријум за закључење споразума. Стога је правилан закључак нижестепених суда да је спорно решење незаконито, а неосновани наводи туженог о погрешној примени материјалног права.

Ревизијским наводима се у претежном делу указује да је тужилац супротно члану 314. ЗПП изнео нове чињенице и предложио нове доказе о његовом чланству у органу синдиката и заштити од отказа уговора о раду по том основу, што није учинио до завршетка припремног рочишта које је одржано

10.11.2014. године, иако је то могао да учини. Врховни касациони суд је нашао да су ови наводи неосновани, зато што је на основу члана 313. ЗПП суд дужан да тражи потребна разјашњења да би се утврдиле чињенице од којих зависи одлука о основаности захтева, па је првостепени суд тако поступио да би утврдио чињенице потребне за примену члана 188. Закона о раду.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић